

[Bøgholm.]

tre store grundlove: Magna Charta, Habeas Corpus-akten og Bill of Rights, og selv havde den ganske afgørende indflydelse på den franske revolutions erklæring om menneskerettighederne. Den franske erklæring om menneskerettighederne så det som den eneste årsag til menneskenes ulykke, at der blev vist ringeagt for de menneskerettigheder, der fulgte af den naturret, som Rousseau mere end nogen anden havde forfægtet og fremhævet.

Det var naturligt, dengang De Forenede Nationer blev grundlagt, også at søge at give denne internationale organisation et ideologisk grundlag, og det var naturligt at kalde dette grundlag for menneskerettighedernes erklæring. Derfor rejste man det spørgsmål, da vi drøftede sagen i Europarådet — således som der tidligere i dag er gjort opmærksom på —, om der i det hele taget var noget som helst grundlag for at skabe en ny menneskerettighedernes erklæring. Vi mente i Europarådet, der var det, for menneskerettighedernes erklæring fra De Forenede Nationer var alene et manifest, der var ingen mulighed for at sikre dets gennemførelse i livet. Derved fremkom tanken om en europæisk lovbog, der sikrer vore borgere de frihedsrettigheder, der danner selve grundlaget for vort statslige og folkelige liv. I Østen er mennesket en funktion af staten og et redskab for diktaturet; i Vesten anerkender vi den trang til lykke, der bestemmer hele livet, og den dermed følgende ret til personlighedens frie udfoldelse. Efter vor livsopfattelse er mennesket indehaver af umistelige rettigheder, og det er selve disse rettigheder, der gør livet værd at leve. Vi har bygget vort samfund på den retsopfattelse, at vel står loven over mennesket, men at menneskets umistelige ret er retten til frihed under ansvar.

Den store franske retslærde Montesquieu gav udtryk for den opfattelse, at enhver magt indebærer en fristelse til misbrug, og det er vel også al politikens største opgave at forene og forbinde begreberne ret og magt, således at retten bliver målet, men magten midlet.

Nu skabes der for første gang en lovbog, hvorved ingen national grænse standser retten på dens vej. For første gang opgives den nationale suverænitet over store dele af samfundslivet af alle medlemsstater indenfor Europarådet. Hermed gøres begyndelsen

til at gøre Europa til en retslig enhed, hvor al national suverænitet går op i rettens suverænitet.

Udenfor England gives der vel i dag ingen stater, hvor selve retstanken har præget det folkelige liv, som det har været tilfældet i de nordiske lande over middelalderlige landskabslove, over kongeloven for vort lands vedkommende og frem til vor frie forfatning. Derfor har den højtærede udenrigsminister ret i, at det var noget af det, der stod som det vigtigste for de danske delegerede til Europarådet, at være med i arbejdet på at skabe en europæisk lov.

Jeg kan nu ikke indrømme, at udenrigsministerens redegørelse for denne del af sagen var fyldestgørende og tilfredsstillende. Udenrigsministeren glemte et navn, eller nævnte i alt fald ikke et navn, som jeg gerne vil have lov at nævne. Det var den daværende folketingsmand Ole Bjørn Kraft, der var den første i Europarådet, som rejste kravet om en europæisk garanti for de umistelige rettigheder, der for os knytter sig til selve det nationale liv. Det er rigtigt, som udenrigsministeren har sagt, at der blev arbejdet videre på denne linie med megen dygtighed af den danske delegerede, landsretssagfører Lannung.

Det, der for os stod som det afgørende ved udarbejdelsen af en europæisk lovbog, var at skabe en mulighed for at bringe lovovertræderen for en domstol. Denne mulighed har ikke været tilstede for De Forenede Nationer. Der var ikke mulighed for FN for at sende en kontrollerende repræsentant til Prahaprocesen, end mindre er der mulighed for at gribe ind overfor det, der i dag sker i Czekoslovakiet, hvor ret trædes under fode, således som man efterhånden har for vane at gøre det i den kommunistiske verden.

Oprettelsen af en dømmende myndighed indenfor Europarådet har fundet sted på den måde, at der sondres imellem en kommission og en domstol. For at domstolen kan træde i kraft, skal der 8 ratifikationer til. Det er et meget stærkt ønske fra vor side, at det indenfor en ganske kort frist vil blive muligt at skabe disse 8 ratifikationer.

Udenrigsministeren stillede tre spørgsmål til partiernes ordførere. Det første spørgsmål var, om vi fandt det rimeligt, at Grønland blev draget med ind. Her tog ordføreren for den socialdemokratiske gruppe for-